

AKADEMIKÖRI BESZÉLGETÉSEK 6

2022. május 5.

Egy hétvégi magyar iskola vezetőjének tapasztalatai

"A bajor vidék - mondjuk ki nyíltan - igazából gyermeknevelési csapda"



Fotó: Eckstein Erika

ECKSTEIN ERIKA

Magyarországon 1992 óta emlékeznek meg az esélyegyenlőség napján az ún. sérülékeny csoportok nemzetközi jogi fogalmába tartozó emberek mindennapi gondjairól. Ide sorolja a szakirodalom többek között a bevándorlók helyzetét nehezítő nyelvi és kulturális akadályokat is. Kutatók már többször megállapították, hogy a külföldi állampolgárságú munkavállalók nagy valószínűséggel jobban képzettek, mint a hasonló munkakörben dolgozó hazai munkatársak; a fogadó államnak pedig nem áll érdekében a bevándorlók helyzetének javítása, mivel az esetleg leküzdhetetlen konkurenciát jelentene saját állampolgárainak. Dr. Lea-Katharina Stellerrel folytatott beszélgetésem során ezt a kérdést vizsgálom a (sokszor csak pár évre) Bajorországban munkát vállaló magyar állampolgárok gyerekeinek iskola- és életkörülményeiről, jövőképéről, lehetőségeiről.

Docens Asszony, Ön a budai Toldy Ferenc Gimnáziumban érettségizett 1986-ban, a pesti Bölcsészkaron diplomázott, majd két doktori fokozat után a 2000-es évek elején felvették az MTA tudományos Köztestületébe. Hogyan került Bajorországba?

A Bokros-csomag alatt én is leépítésre kerültem az Országos Széchényi Könyvtárban, ahol a Régi Nyomtatványok Tárában voltam tudományos kutatói besorolásban. Dr. Körmendy József érseki levéltárigazgató meghívására így Veszprémbe mentem, ahonnan Szendi érsek úr az ismert temperatúrával rövidesen a Vatikáni Levéltárba "repített". Rómából néhány év után átmenetileg egyszer még hazatértem Magyarországra, aztán 2002-ben egyszerűen jegyet vettem a Keletiben és felszálltam egy biciklivel és egy hálósákkal a Münchenbe tartó vonatra. Bebicikliztem a Lajos-Miksa Egyetemre, kértem egy időpontot a dékáni hivatalban, majd pár nap múlva az érdeklő és nyitott dékánál szóban jelentkeztem habilitációra. Így kezdődött az új életem.

Kevesen tudják, hogy a 13,5 milliós Bajorországban csak mintegy 6 millió bajor (pontosabban óbajor) él, frankok, svábok, szudétanémetek és többmillió bevándorló mellett. Az országban határozott bajor dominancia érezhető annak ellenére, hogy mind a politikában, mind a felsőoktatási és tudományos életben a néptörzsek közötti egyensúlyt az NC-törvény biztosítja (azaz hivatalos nevén a nálunk rossz emlékeket keltő "numerus clausus").

Itt kissé pontosítanék. Míg a politikában pontosan megszabott, milyen százalékban képviselhetnek a szavazáson elért mandátumszámból bajorok, frankok, svábok stb. egy-egy pártot, addig a felsőoktatásban ez az elv az utóbbi 10-12 évben kissé megkopott. Vagy inkább olyan lyukas lett a kiskapuk miatt, mint egy ementáli. A bajorországi továbbtanulásnál ugyanis az érettségi vagy záróvizsga bizonyos kvótája mellett a további kritériumok között a "helyi jelenlétnek" nevezett jelentkezési sorrend is hangsúlyozott szerepet kap. Elméletben ez a fogalom preferencia-sorrendet takar, a valóságban viszont az a kérdés, hogy a jelentkező az adott intézményben képes-e állandóan jelen lenni vagy sem. Ez pedig a bajorországi egyetemi városok lakás- vagy szobabérleti viszonyainak ismeretében alapkérdés. Az esély, hogy pl. egy frank, sváb

vagy bajor városban egy más akcentusú fiatal bérelt szobához jusson, sajnos nagyon csökkent. (Most ne beszéljünk az államilag elismert politikai és háborús menekültekről, mert azoknál más a helyzet. Maradjunk a hagyományos bajorországi népességszerkezetnél és a munkakereső bevándorlói rétegnél.)

Ezek szerint Bajorországban egy sikeres egyetemi, főiskolai felvételi érdekében a jelentkezőnek iratlan törvény értelmében a lakóhelyéhez lehetőleg legközelebb lévő intézménybe illik jelentkeznie? Ott, ahol addig tanult? Amelyik az ő kerületében van, pl. Felső- és Alsó-Bajorországban, Svábföldön, Felső-Pfalzban vagy Közép-Frankföldön? Ez így reális?

Pontosan. De ennek az egyre erősödő röghözkötő-jelenségnek van egy veszélyes kihatása. Ez a leszűkülés ugyanis visszaüt a közép- és reáliskolai, gimnáziumi évekre. Elmondom, hogyan gondolkodik egy tipikus, született bajor intézményvezető: "ha megszabott, melyik néptörzsből hány százalék vehet részt az (egyesített) Bajor Szabad Állam politikai vezetésében vagy gazdasági irányításában, akkor gondoskodom róla, hogy a mi bajor területünkön lehetőség szerint minél nagyobb számban kerülhessenek született bajor fiatalok a rendszerbe, hogy a természetes lemorzsolódás után megfelelő számú képzett és kapcsolatokkal rendelkező bajor szakember állhasson biztosan rendelkezésre." Maradjon köztünk: nem ugyanezt csinálja minden nemzet? Érthető ez a hozzáállás valahol, de ha az ember ebben a világban él, és ezzel a szemlélettel konfrontálódik naponta, akkor megkeseredik a szája íze. Nekem szerencsém volt a már Münchenben megismert férjemmel együtt. Ő keletnémet, az NDK-ból jött át az első szabad vonattal Münchenbe. Évekbe telt mire elismerték műszaki végzettségét, mire tudását a megfelelő fizetési besorolással honorálták. Az én családom német származású, őseim itt éltek, dédapám unokatestvére München főépítésze volt a XIX. század fordulóján. Amikor megkaptam 2008-ban a német állampolgárságom, felkerestem a még itt élő rokonaimat, s ez a kapcsolat stabilitást adott további bajor életemnek.

Hogyan került az említett stabilitás mellett mégis a bajor iskolarendszer sötét oldalával, a mellőzöttséggel és megfélemlítéssel kapcsolatba?

A férjemre és rám vonatkozó védelem abból fakad, hogy jelenlétünkre és munkánkra a bajor államnak szüksége van - de ez sajnos a kislányunkra már nem terjedt ki. Már

óvodásként konkurenciát jelentett a helyi bajor családoknak. Mi a vidéki Bajorországban élünk, mert a férjem a Német Vasutak délkelet-bajorországi központjában dolgozik. Ez számomra is ideális volt, mert a Passau, Regensburgi, Salzburgi és Müncheni Egyetemektől azonos távolságra vagyok és bárhová mehetek kutatni. Azonban a bajor vidék - mondjuk ki nyíltan - igazából gyermeknevelési csapda. Hogyan néz ki ugyanis a bajor vidéki nevelés és oktatás? A legjobb szó erre, hogy csak a legfontosabbat adja, a minimális alapot. Óvodában például csak felügyelnek rájuk, közösen esznek, isznak, tombolnak, majd alszanak. Azt, hogy énekeljenek, azt, hogy versikéket tanuljanak, s mindaz, ami Magyarországon a lehető legtermészetesebb egy diplomás óvodapedagógus számára, azért itt külön fizetni kell, mert csak kevés vállalkozói szférában dolgozó képesített erre, s ők is csak pár órát tartózkodnak hetente egy-egy óvodában. Amíg a többi gyerek egymást püföli az udvaron, addig "az elit" egy különteremben pl. bajor népdalokat tanul. Meseolvasásra, kis színdarabokra a közeli városi könyvtárakba kell külön autóval vinni a kicsiket vagy fizetni valakit azért, hogy ezt megtegye. A fejlődés tehát már hároméves kortól idő, pénz és kapcsolatok kérdése. Ez a tendencia aztán az iskolában szinte sokszerűen felerősödik. Erre figyelmeztetett a McKinsey Report is 2007-ben. Az iskolai teljesítményrendszereket vizsgáló jelentés kimutatta, hogy ha két hasonló képességű nyolcéves gyerek eltérően teljesítő tanárhoz kerül, három éven belül a gyerekek teljesítménye 50 százalékponttal tér el egymástól!

A Docens Asszony szerint tehát rossz a német oktatás...

Stop! Olyan, hogy "német oktatás", olyan nem létezik. A Szövetségi Köztársaságban közös pl. a hadügy és a külügy - de az oktatás nem. Minden tartománynak külön oktatási rendszere van. Én most csak a bajorról beszélek. A vidéki Bajorország hagyományosan agrárterület, ahol az állami iskolai képzés sajnos megrekedt a feudális szinten. Mindenképp kapnak a gyerekek egy alapot, amivel ugyan el lehet éldegélni, de az alapján biztosan nem válik később a gyerekből művelt európai polgár. Vegyük a részleteket. Az összes állami és egyházi általános iskola körzetesített, mindenki oda megy, ahová a lakóhelye alapján az önkormányzat vagy a képzetlen óvodai dada küldi. (A szomszéd kisfiút orvosi vizsgálat nélkül kiségitő-iskolába irányította az óvoda, mert nem engedelmeskedett a dadának.) Nincs tehát választási lehetőség, de ez

nem is túlzottan nagy probléma, mivel a tanári diszpozíciónak köszönhetően a tanítókat évente ide-oda dobálják a környék iskoláiban. Hogy hol tanul tovább a gyerek, azt a 3. tanév végén döntenek el a tanítók, akik a 4. osztályban már csak a kiválasztottakra koncentrálnak - a többi egyszerűen kiostálódik. Nálam már az első osztályban kiverte ez az állapot a biztosítékot, felmondtam a Regensburgi Tudományos Központban, és eleinte napközisként, majd némettanárként a környékünkön vállaltam állást. Elkezdődött a lányom számára a délelőtti általános iskolai semmittevés és a délutáni játékos ismeretszerzési programok időszaka. Teljesen ki voltam borulva.

Ekkor lépett színre a délkelet-bajorországi magyar polgári egyesület, az Akademiör. Hogyan segítette ez a zömében 1956-os magyarokból, még a szocializmusban disszidált értelmiségiekből és magyar nemesekből álló zárt kör a vidéki bajor oktatási csapdába esett magyar gyerekeket?

Az olaszok fogtak először össze, hogy nem lesz ennek jó vége. Olasz pizzériákban a délutáni szünetben tanulókörök alakultak, ahol énekelni, rajzolni, sütni, főzni és egyáltalán viselkedni tanultak a gyerekek, két nyelven. A törökök kiharcolták maguknak, hogy egy-egy vidéki városból rendszeresen iskolabusz menjen délutánonként Münchenbe, ahol a konzulátus gondoskodott a hiánypótló oktatásról. Az oroszok pénzszerző körútra indultak, és az orosz milliárdosok adományaiból lakásokat, elhagyott tanyaépületeket vettek Bajorország-szerte, iskolai osztályteremnek berendezve, ahol tökéletes, különböző humán vagy természettudományos irányokba szakosodva különórákat tartottak. A mi vidékünkön a magyar Akademiör csak az itteni magyar kapcsolatokra és az édesanyákra támaszkodhatott. Az Akademiör biztatására felvettem a kapcsolatot Prof. Dr. Andreas Szabados nyugalmazott infektológus orvoskutatóval, aki az exilmagyarok valamikori képező intézményében igazgatótanácsi tag volt. Számos tanácsot és háttérinformációt kaptam tőle. Báró Karlinski von Carlowitz Andrassy-unokaként és az egyik korrepetitor intézet tulajdonosaként érdeklődéssel hallgatta terveimet, s felajánlotta indulásként a csatlakozási lehetőséget. Így alakult meg az itteni, Boldog Gizelláról nevezett hétvégi magyar iskola 2014 áprilisában. Pár hónap múlva a bajor szervek már kifogásolták, hogy miért nem csatlakozunk az akkor létrehozott és külügyi megállapodás alapján kizárólagos magyar konzuli iskolai rendszerhez.

Idézem a hivatalos honlapról: "A Bajorországi Magyar Iskola (BMI)... konzuli modellben való megszervezéséről a [Müncheni Magyar Intézet] Egyesület és – Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának képviseletében – a müncheni Főkonzulátus 2014. február 7-én együttműködési megállapodást írt alá." Ez jó hír volt, és gondolom rögtön csatlakoztak a konzuli programhoz.

A mi környékünkön senki nem tudott erről a lehetőségről, egészen addig, amíg a bajor szervek ránk nem morogtak. Én akkor rögtön felhívtam a regensburgi székhelyű Müncheni Magyar Intézetet, ahol "köszönjük, már elegenden vagyunk" felkiáltással letették a telefont. További két alkalommal próbálkoztunk írásban, mindkét alkalommal elutasítást kaptunk. Ez felettébb felbosszantott, és kiterjedt levelezésbe kezdtem. A Magyarország Barátai Alapítvány tagjaként Vizi E. Szilveszter professzor úrhoz és Fodor István Széchenyi díjas villamosmérnök úrhoz, az Ericsson magyarországi cégének volt vezérigazgatójához fordultam. Továbbá a Rákóczi Szövetség eredeti nyolc alapító tagjainak egyikeként megkerestem régi kapcsolataimat, valamint az egyik volt évfolyamtársam akkoriban éppen a Balassi Intézet igazgatója volt. Közös támogatással, hónapokig tartó ügyintézésrel sikerült mégis elérni, hogy 2015 tavaszán felvette a Müncheni Magyar Intézet a BMI konzuli modelljébe a hétvégi iskolánkat.

Ez abszurdum!

Az. Míg az ügyeket intéztem, von Carlowitz báró úr tanította, korrepetálta a gyerekeket, a lányommal együtt. Fantasztikus délutánjaik voltak, szókincsük, világlátásuk, érdeklődésük hihetetlen módon fejlődött! A szülők azonban látták a magyar ügyintézésrel kapcsolatos idegeskedést, a hivatalnak packázásait és az elviselhetetlen bürokráciát. Lassan bizalmatlanná váltak, és emiatt elvesztettük tanulóink 80%-át, így csak pár tanulóval kezdhettük el ősze a hivatalos konzuli tanévet.

Mennyiben volt más ez az új, konzuli Boldog Gizella Magyar Iskola?

Ahogy már említettem, a vidéki bajor oktatás marad a lecsupaszított alapoknál.

Azonban ahogy nőnek a gyerekek, úgy alakul, úgy finomodik az érdeklődési körük. A bajor oktatás ennek ellenére elvárja, hogy mindenki egyformán jó legyen, így ha valakinek már két elégséges van, hiába kiugróan jó más tárgyakból, mégis megbukik. Az érdeklődési típusok nem számítanak, az, hogy valaki realiztikus, kutató, művészi, társas, vállalkozó vagy konvencionális dominenciával szemléli a világot, már zavaró körülmény. Engem, aki három bajor gimnáziumban is tanítottam, teljesen megrémisztett, hogy a "kiválasztott" tízévesek mennyire nem önállóak; sajnos döntésképtelenek és tompák, érzéketlenek a környező világ rezgéseivel szemben. Az Akademiakör eredeti célja az volt, hogy kis gondolkodó európai magyarokat neveljen, érdeklődési kört alakítson ki náluk és annak megfelelő irányban egyengesse az útjukat. A konzuli modell magyar iskolái ettől kissé eltérnek, alapvetően a magyar anyanyelv mint értékes hozomány ápolására és fejlesztésére koncentrálnak. Ez egy nagyon nagy dolog, hogy sikerült ezt Bajorországban elérni, köszönettel és hálával tartozunk ezért, mert az ehhez a modellhez való csatlakozás lehetősége iskolánk létéhez jogi alapot biztosított. Más volt tehát ez a modell, mint ami iskolánk alapítási célja volt, de alkalmazkodtunk hozzá a megmaradás érdekében. A konzuli modell megálmodója, létrehozója és vezetője K. Lengyel Zsolt habilitált történész és politológus Regensburgban - ő hivatott a modellről a továbbiakban nyilatkozni.

Hallottam, hogy a konzuli modellben felmerült még annak lehetősége is, hogy magyar mint származási nyelvből érettségizhessenek Bajorországban a magyar gyerekek.

Nem szívesen beszélek erről a kezdeményezésről. Valóban volt egy 2016 szeptemberében megkezdett és 2017 júliusában lezárt "Bajorországi érettségi magyar mint második idegen nyelvből" című igényfelmérés, amelynek eredményéről aztán K. Lengyel Zsolt tájékoztatta a szülőket. Idézem a levelet: Bajorországban a "magyar nyelv mint szóbeli érettségi tantárgyként választható idegen nyelv gimnáziumi bevezetéséhez körzetenként egy legalább 12 fős diákcsoportha lenne szükség a felsős évfolyamokban, legalább két egymáshoz közel eső gimnáziumban. Ezt az arányt igényfelmérésünk egyik körzetben sem mutatja ki." Ez kissé megdöbbenett, hiszen a mellékelt statisztika alapján a müncheni járásban (München, Haar és Gräfelfing) 13 gimnazista jelezte, hogy érettségizni szeretne. Amikor erre írásban rákérdeztem, akkor Spiller Krisztinától, a magyar közösséggel való kapcsolattartásért felelős diplomata

másodkonzultól azt a választ kaptam, hogy "München, Haar és Gräfeling semmiképpen nem mondható egymáshoz közelinek, hiszen a távolság 15 km körüli. Több iskola közötti Sammelkursok esetében párszázméteres távolság engedhető meg, amelyet az érintett gimnazista gyerekek egyedül megtennének hetente több alkalommal az órán történő részvétel érdekében." Csak csöndben jegyzem meg, hogy nálunk a bajor vidéken pl. a Montessori-iskola vonzáskörzete évek óta hivatalosan 35 km!

Bevallom, én nagyon harcoltam a magyar érettségiért, még az ELTE Bölcsészkarán a "magyar mint idegen nyelv tanára" szakot is elvégeztem, amellyel középiskolai tanárként az egész világon érettségiztethetek magyar nyelvből. Tanári portfóliót készítettem, valamint magyar mint idegen nyelvi tanmenetet állítottam össze, amelyet az EMMI "szívnvonalas munkának" minősített, amely "felelősségteljes gondolkodást és odaadó igényes szakmai szerepvállalást mutat", és a Regensburgi Egyetem is elfogadott. Sajnos azonban Tordai-Lejkó Gábor müncheni magyar főkonzul (akit személyesen nem is ismerem és iskolánkban soha nem is járt) úgy döntött pontosan az ELTE Pedagógiai-Pszichológiai Karán magyar mint idegen nyelv tanára mesterszakon sikeresen védett államvizsgám napján, hogy nem vagyok alkalmas a konzuli magyar iskolai modelljében a tanításra, és a Boldog Gizella Magyar Iskolát törölte a programból.

Hogyan reagáltak erre a szülők?

Egy rész kivált belőlünk, és 30 km-rel arrébb, az osztrák határon új iskolát alapítva beléptek a konzuli modellbe. Nekik ezúton is jó munkát, sok sikert kívánok, egyszer találkozhatnánk megint. Egy másik harmad összepakolt és hazatelepült Magyarországra. A keménymag azonban tiltakozó levelet írt - amelyre soha nem kapott választ. Az egyik mühlдорfi kárpátaljai édesanya nem hagyta annyiban a dolgot, s megkereste az Ukrán Iskolát. Rövidesen sor került egy altöttingi találkozóra, ahol az ukránok átvették az iskolánkat, és ősztől más néven, de folytattuk a tanítást. Méghozzá az eredeti alapító terveink szerint, informatika, médiaismeret és művészettörténet tárgyakkal bővítve a magyar nyelv és irodalom, történelem és földrajz tárgyainkat - ukrán támogatással. Az egyik édesanya jogász testvérének segítségével aztán 2019 őszén megalapítottuk a gimnazistáknak szóló kéttannyelvű

tanulókörünket, mert az ukrán magánalapítvány két év után egyre sűrűbben mondogatta, hogy "a jövőben talán illene a magyar államnak önállóan megoldania külügyi és oktatási problémáit".

Ez a Magyar-Bajor Rendszerű Kat. Gimnáziumi Kéttannyelvű Tanulókör nagy siker volt. Jogászi segítséggel alapították Budapesten, de eleve csak egy tanévre. Miért nem gondolkodtak a folytatásban?

Mint ismeretes, 2019 őszétől megszűnt Magyarországon a magántanulói státus. Így azok a gyerekek, akiknek a szülei pár évre Bajorországban vállaltak munkát és családjukat is kihozták, kiestek a magyar rendszerből. Az Akademiával együtt azokat a bajorországi lakcímmel rendelkező, magyar állampolgárságú, hivatalos magyar felvételi eljárás során hat-nyolc évfolyamos magyarországi gimnáziumokba felvett tanulókat gyűjtöttük össze, ahol a család együtt maradt, és valahogy az édesanyák megpróbálták követni az otthoni magyar tanmenetet, hogy pár év múlva hazatérve újra bekapcsolódhassanak különböző vizsgával gyerekeik a hazai rendszerbe. Tanulókörünk erre az egy tanévre az államilag elismert bajor iskolarendszerhez kapcsolódott. A hivatalos diszpozíció helyett megszerveztük a gyerekeknek sokkal jobb és kényelmesebb bajor vendégtanulói státust...

Ez mit jelent pontosan?

A németül még nem megfelelő szinten beszélő és értő migráns tanulóknak a Bajor Szabad Állam törvényei szerint az eddigi, gyakran jeles gimnáziumi tanulmányi eredményeiktől függetlenül, szakérettségit is csak hosszas és rendkívüli bonyodalmak után és további tanévek elvégzésével nyújtó, egyetemi továbbtanulást nem biztosító szakmunkásképzőbe kell beiratkozniuk. A sokszor akár délután fél 4-ig is tartó, nem a megszokott szellemi és társadalmi környezetben lévő bajor szakmunkásképzőkbe való kényszerítés hátraveti a tehetséges magyar fiatalokat, érdektelenséget, sőt nem ritkán depressziót okoz – a nyelvtanulást pedig a korlátozott és szűk, többnyire szleng kifejezéseket tartalmazó ifjúsági nyelvkincs miatt végképp nem szolgálja. Zsákutcába, magamat ismételve mondjuk ki nyíltan, csapdába kerülnek tehát ezek a fiatalok. Láttam már sok bajor migránsosztályt, ún. Ü-Klasse-t, és nem tudok olyan magyar édesanyát elképzelni, aki önszántából, kényszerítő körülmény nélkül ide küldené a

gyermekét. Ennél sokkal jobb az ún. vendégtanulói státus, ahol ugyan nem kap a tanuló bizonyítványt, csak értesítést a jegyeiről, de legalább a megfelelő környezetben van, és önmagának tanul, figyel. A bajor tanárok nyugodtan viselkednek vele, mert nem jelent konkurenciát, mivel csak átmenetileg van itt, nincs kényszer, szabad az önképzés. Aztán már hazatérve számos magyarországi gimnázium trükközik, hogy megmentse az évisméltéstől volt tanulóját - arról nem is beszélve, hogy tanulmányi versenyeken aztán büszkélgethet különösebb munka nélkül a németül jól tudó tanulójával. A magyarországi tanárkollégák rendkívül leleményesek tudnak lenni a jogi útvesztőkben.

Elérkezett a pandémiával és lockdownnal nehezített 2020-as év. Nem volt tanulókörük, nem volt iskolájuk - és ott voltak a tanulók. Mit talált ki, Docens Asszony?

Mint már említettem, az MTA Köztisztviselői tagja vagyok. Számos régi barátom, volt évfolyam- és doktorandusztársam alakított egy ottani tagokból álló egyesületet, ami kezességet vállalt értünk. Így beindult a Boldog Gizella Hétfégi Iskola a 2020/21-es tanévben. Két tanéven keresztül adott ez haladékat a környékünk magyar gyerekeinek. Eleinte bármilyen hihetetlen, de könnyebb lett a helyzetünk az online-tanítással, mint korábban. Bővült a tárgykínálatunk, és több órát is tarthattunk, mert felhasználhattuk közös online-foglalkozásokra az eddigi utazásra fordított időt.

Az ukrán kollégák azonban 2021 szeptemberében riasztották az Akademiát. A bajor tanügyi szervezet idegesítette ez az egész ellenőrizhetetlen digitális oktatás, és felülbírálták a teljes környéket, átvilágítottak minden tanárt, szigorú nemzetközi hatósági erkölcsi vagyis feddhetetlenségi bizonyítványt kérve mindenkitől. Mivel én egyébként is a bajor közoktatásban dolgozom, számomra ez nem volt ez újság, de pl. a tőlünk 25 km-re fekvő, egy oroszországi alapítvány által működtetett magániskolát a kirendelt bajor rendőrök felszámoltak. Sok zavaros mende-monda kering még most is erről a bajor kocsmák törzsasztalainál, amiket sem továbbadni, sem kommentálni nem kívánok. De egy biztos: ez a külföldi alapítványi iskolához való bajor állami hozzáállás egyértelműsítette, hogy így nem mehet tovább az iskolánk. Ezt a tanévet még befejezzük, aztán annak ellenére, hogy nagyon szeretek tanítani, a hivatalnak packázásai miatt többé már nem kívánok középiskolai tanárként dolgozni.

De hát Ön volt éveken keresztül a motorja a Boldog Gizella Hétvégi Iskolának! Mi lesz a jövő tanévben?

Nem tudom. Éveken át harcoltam az iskoláért, mert más gyerekekkel együtt a lányunknak is szüksége volt rá. Most azonban ő már egyenesben van, ősztől továbbtanul. Lehet, hogy önzőnek tartanak, de addig, amíg kellett, küzdöttem. Összesen 81 gyereket tanítottunk egy vagy több tanéven keresztül, különböző tárgyakból. Belefáradtam az értük folytatott agyagbírkózásba, és ismét a kutatói, egyetemi életbe vágyom vissza. De addig van még egy feladatom, s ezt az interjút is ezzel a céllal adom. Szeretném elérni, hogy a bajorországi magyar konzuli iskolai modellt alakítsák át a bajorországi horvát konzuli modell alapján. A horvát szerint bárki, aki elismert horvátországi tanári diplomával és érvényes, bejegyzés nélküli hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkezik, alapíthat elismert konzuli horvát iskolát, létszámminimum nélkül. Amelyik bajorországi horvát gyereknek szüksége van a horvát nyelvi, irodalmi és történelmi oktatásra, az megkapja. Nem kell senkinek további tanulókra vadászni, nincs központi költségvetés, nincs központilag szétosztott tanári fizetés, nincs központi adatbázis, nincs központi bürokrácia, nincs zárt alapítványi pályázattal rendszer. Csak az életkornak és szaknak megfelelő horvát tanári diploma kell hozzá. Ennyit kérek a Magyar Külügyminisztériumtól és a hivatalos oktatási szakemberektől, nem magamnak, nem a lányomnak, hanem az utánam jövő magyar tanároknak és a kallódó bajorországi magyar gyerekeknek. Jó a mostani magyar konzuli iskolai modul - de túl kevés és túl kizárólagos, az igények kb. 20%-át elégíti csak ki. A bajor szervek pedig többé nem toleránsak a többi 80% privátoktatásával kapcsolatban. Ha remény van bármilyen módosításra, szívesen tárgyalok bárkivel. De nálunk, a közeli bajor kisváros elegáns cukrászdájában, kapucsínó mellett. Én már nem utazom sehová, nem kujtorgok, nem telefonálgatok senki után. Hetedik generációs bölcsész értelmiségiként, európai tudósként és polgárasszonyként elvárom, hogy az adminisztratív magyar állami tisztviselők utazzanak hozzám.

Úgy legyen. Aki hallja, adja át és kérem, segítsen - csak eljut az információ valamelyik illetékes minisztériumba! Önnek pedig, Docens Asszony, jó munkát és sikeres kutatói pályát kívánok. Köszönöm a beszélgetést.